

KOL-12/2011.
(KOL-13/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

**Az Országgyűlés Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt
bekövetkezett környezeti katasztrófával kapcsolatos felelősség feltárását és a hasonló
katasztrófák jövőbeni megakadályozását célzó országgyűlési vizsgálóbizottságának
2011. szeptember 21-én, szerdán, 10 óra 08 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről**

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt bekövetkezett környezeti katasztrófa okán, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. tulajdonában álló almásfüzitői vörösiszap-tározókkal kapcsolatos tulajdonosi intézkedésekről és a hasonló eset megelőzését szolgáló általános javaslatokról	7
<i>Dr. Fülöp László tájékoztatója</i>	<i>8</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>10</i>
<i>Dr. Fülöp László válaszai az elhangzottakra</i>	<i>11</i>
A vizsgálóbizottság jelentéstervezetének összeállításával kapcsolatos teendők megbeszélése (tematikavázlat, módszertani és gyakorlati tennivalók, közreműködők)	12

Napirendi javaslat

1. A Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt bekövetkezett környezeti katasztrófa okán a MOTIM Zrt. vörösiszap-tározóival kapcsolatos tulajdonosi intézkedésekről és a hasonló eset megelőzését szolgáló általános javaslatokról Meghallgatásra meghívottak:
Gyurcsány Ferenc, a MOTIM Zrt. többségi tulajdonosa
2. A Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt bekövetkezett környezeti katasztrófa okán, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. tulajdonában álló almásfüzitői vörösiszap-tározókkal kapcsolatos tulajdonosi intézkedésekről és a hasonló eset megelőzését szolgáló általános javaslatokról Meghallgatásra meghívottak:
Dr. Fülöp László, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatója
3. A Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt bekövetkezett környezeti katasztrófa okán, a Rekultív Depónia Kft. tulajdonában álló neszemélyi vörösiszap-tározóval kapcsolatos tulajdonosi intézkedésekről és a hasonló eset megelőzését szolgáló általános javaslatokról Meghallgatásra meghívottak:
Rekultív Depónia Kft. tulajdonosa
4. A vizsgálóbizottság jelentéstervezetének összeállításával kapcsolatos teendők megbeszélése (tematikavázlat, módszertani és gyakorlati tennivalók, közreműködők)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Kepli Lajos** (Jobbik), a vizsgálóbizottság elnöke

Ékes József (Fidesz)
Győrffy Balázs (Fidesz)
Kovács Tibor (MSZP)
Ferenczi Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Lasztovicza Jenő (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz)
Dr. Aradszki András (KDNP) Győrffy Balázsnak (Fidesz)
Gógös Zoltán (MSZP) Kovács Tibornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Dr. Fülöp László, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatója

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 08 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

KEPLI LAJOS (Jobbik), a vizsgálóbizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm a bizottság megjelent tagjait, illetve a meghívott vendégeinket és a sajtó képviselőit. A kolontári vörösiszap-katasztrófát vizsgáló parlamenti bizottság soron következő ülését megnyitom, és megállapítom, 5 személyes jelenléttel és 2 helyettesítéssel a bizottság határozatképes. Szeretném egyben kérni bizottsági tagtársaimat, hogy amennyiben lehetséges, a bizottsági ülés végéig őrizzük meg ezt a létszámot, hiszen az utolsó napirendi pontban tárgyaljuk meg a jelentés összeállítását, amihez nagyon fontos, hogy mindenki itt legyen, aki itt van.

Mai napirendi pontjainkban beállt némi változás. Az előzetesen meghirdetettekhez képest először talán kezdeném azzal, hogy a MAL Zrt. tulajdonosi köre egyéb elfoglaltságaira való hivatkozással lemondta a mai meghallgatáson való részvételt. Viszont javasoltak egy alternatív időpontot, ami jövő hét kedd, tehát 27-ike, amikor is a három tulajdonosból kettő az ő jelzésük szerint biztosan itt tud lenni, ezért, ugyan a mait terveztük az utolsó meghallgatásnak, de emiatt még egy meghallgatást összehívunk jövő hét keddre, majd a meghívót később a pontos programmal is időponttal kiküldjük. Szeretnénk, hogy ha Tolnay Lajos és Bakonyi Zoltán mindenképpen jelen lenne azon a meghallgatáson. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Ékes képviselő úrnak.

ÉKES JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Nekem az lenne a kérésem, hogy ha lehetséges, akkor a keddi napon a meghallgatás időpontját a délutáni órákra tegyük, mert más bizottsági ülések is vannak, és sajnos most is egy időbe esik egy másik bizottsági ülés.

ELNÖK: Köszönöm, ennek szerintem nincs akadálya, bár parlamenti ülésnap, plenáris ülés is van, de mivel szavazások valószínűleg nem lesznek, ezért nincs akadálya, hogy kedd délutáni időpontot kijelöljünk, továbbá már a kiküldött meghívóban is szerepelt első napirendi pontként a MOTIM Zrt. tulajdonosi körének, tulajdonosának a meghallgatása a gátszakadás nyomán, az egyéb vörösiszap-tározóknál felmerülő feladatokkal és tapasztalatokkal kapcsolatban, illetve nyilván az alumíniumipar privatizációjával kapcsolatban. Itt Gyurcsány Ferenc volt a meghívott meghallgatandó személy, úgy hívtuk meg mint a MOTIM Zrt. többségi tulajdonosát. Mivel elég nagy sajtónyilvánosságot kapott ez a kérdés, ezért szeretném pontosan felidézni részben a sajtó és a nyilvánosság kedvéért, hogy milyen minőségben hívtuk mi meg Gyurcsány Ferencet. A levél így szólt.

„Tisztelt Gyurcsány Ferenc Úr! A kolontári katasztrófa okait vizsgáló bizottság tevékenysége a MAL Zrt. ajkai, X-es számú vörösiszap-tározó kazettájánál bekövetkezett ipari katasztrófa vizsgálata mellett kiterjedt az ország területén található más vörösiszap-tározók helyzetének megismerésére, s az ebből levonható tapasztalatok közzétételére. A vizsgálóbizottság részéről megköszönöm, hogy a társaság ügyvezetése 2011. július 12-én rendelkezésünkre állt és megismerhettük az önöknél kialakult helyzetet, illetve az üzem régi és mai vezetésének szakmai javaslatait. A kolontári katasztrófavizsgáló bizottság úgy döntött, hogy vizsgálata során meghallgatja a magyar alumíniumipar privatizációjának keretében kialakult jelenlegi tulajdonosi kört. Mint a MOTIM Zrt. többségi tulajdonosát, értesítem arról, hogy a vizsgálóbizottság 2011. szeptember 21-én személyesen kívánja önt meghallgatni. A vizsgálóbizottság munkája befejezéséhez közeledik, és megkezdjük az országgyűlésnek benyújtandó jelentés előkészítését. A bizottság meghallgatásai az utolsó fázisba léptek és zárásként kívánja a tulajdonosokat meghallgatni arról, hogy a kolontári katasztrófával összefüggésben milyen tulajdonosi stratégiát alakítottak ki, a jövőre vonatkozóan melyek az elképzeléseik, továbbá arról, hogy a privatizációs szerződésben foglalt vállalások tételesen

hogyan teljesültek, milyen intézkedéseket tettek a hasonló esetek elkerülése érdekében. Nagy segítségünkre lenne, ha az esettel kapcsolatos tulajdonosi javaslataikat is megismerhetnénk.”

Ez volt röviden és tömören maga a levél, és sajnos elég szerencsétlen módon elsőként én is az internetről, nyilvánosság előtt ismerkedtem meg a válaszlevéllel, amit Gyurcsány Ferenc elég sajtószerűen a Facebook oldalán korábban tett közzé, mint ahogy nekünk azt kézbesítette volna, amelyben egy félreértés alapján azt írja – nyilván mindenki ezt a levelet meg tudja találni ezen az internetes oldalon –, hogy „nem vagyok és soha nem voltam a MOTIM Zrt. többségi tulajdonosa, így gondolom, mégsem engem akartak meghívni ülésükre. A kizárólagos tulajdonomban álló társaság, az ALTUS sem többségi tulajdonosa a MOTIM Zrt.-nek és soha nem is volt az.”

S a többi, s a többi, ez elég részletes és hosszú levél. A lényeg az, hogy itt most nyilván nem az volt a lényeg, bár ő ebbe a szóba kötött bele, hogy többségi tulajdonos. A lényeg az, hogy név szerint őt hívtuk meg, mivel az Altus, az általa kizárólagosan tulajdonolt Altus Zrt. saját honlapja szerint 49,8 százalékos tulajdonrészrel rendelkezik a MOTIM-ban, tehát 2 század százalék híján valóban nem abszolút többségi tulajdonos. Ettől függetlenül azt hiszem, hogy jelentősnek nevezhető a tulajdonrész és a befolyás. Mindenképpen szeretnénk volna őt a tapasztalatairól meghallgatni, ő ezt egyfajta vizsgálatként vagy nem is tudom, kihallgatásként, ellene irányuló támadásként fogta fel valószínűleg, ezért ezt a segítségadást tőlünk megtagadta. Ezt természetesen tudomásul vesszük, így az ő meghallgatását a napirendről ezennel levettük.

A második napirendi pontban szerepel a Tatai Környezetvédelmi Zrt. tulajdonában álló almásfüzitői vörösiszap-tározóval kapcsolatos intézkedésekhez kapcsolódó meghallgatás. Megköszönjük dr. Fülöp Lászlónak, a tatai zrt. vezérigazgatójának, hogy elfogadta a meghívásunkat és ez a napirendi pont valóban megtartásra kerül, és utána pedig az eredeti meghívó szerinti 4-es napirendi ponttal folytatjuk, a vizsgálóbizottság jelentéstervezetének összeállításával kapcsolatos teendőkkel, ugyanis ott megint kimarad a 3-as napirendi pont. A Rekultív Depónia Kft. tulajdonosai ugyanis, akik a neszélyi vörösiszap-tározót üzemeltetik, nem tudtak részt venni a mai bizottsági meghallgatáson. Ők levelükben jelezték, hogy bármilyen kérdésre válaszolnak, de nem tudnak részt venni ezen a meghallgatáson, így hát elég csonkára sikeredett a mai program. A 2-es napirendi ponttal kezdjük meg tehát most már a programunkat, a meghallgatást. *(Jelzésre:)* Előtte még Kovács Tibor képviselő úrnak megadnám a szót.

KOVÁCS TIBOR (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Jelezném, hogy szavaznunk kellene a napirend elfogadásáról elsőként. Másodikként meg, ha megengedi, az elmondottakhoz meg a napirendhez képest is néhány megjegyzés. Egyik dolog, hogy ha megengedi, akkor elég szerencsétlen volt az a megjegyzés, ami ha akarva-akaratlanul, de mégis csak kapcsolódott a bizottság munkájához, amelyben felszólította a hatóságokat, hogy miért nem tartóztatják le már Gyurcsány Ferencet. Ez meglehetősen szokatlan dolog, hogy bizottsági elnökként egy nyilatkozatában, amit most nem lehet tudni, hogy a bizottság nevében vagy képviselőként, de ilyen felszólítást tett. Ez szerintem nem volt szerencsés az ön részéről bizottsági elnökként.

A második megjegyzésem, hogy amennyiben természetesen szakmai véleményre és észrevételekre kívánta felhasználni a meghallgatást elnök úr, akkor szerencsésebb lett volna talán kikérni a véleményét úgymond a tulajdonosoknak, hogy ki az, aki a kérdésekre szakmailag tud a leginkább válaszolni, mert egyáltalán nem biztos, hogy egy társaság tulajdonosai 100 százalékosan szakértői is annak a tevékenységnek. Tudjuk, hogy vannak gazdasági társaságok, amelyeknek vannak szakmai befektetői, vannak pénzügyi befektetői. Ha pénzügyi befektető, én nem tudom, Gyurcsány Ferenc vagy az Altus milyen minőségben van jelen, de nyilvánvaló, hogy többféleképpen. Amennyiben ilyen kérés fogalmazódott volna meg a bizottság részéről, hogy a MOTIM szakértői gárdájából, mint ahogy úgy tudom,

igazgató úr jelen is van a MOTIM nevében, akkor talán őt is meg lehetett volna hallgatni, és ha szakmai kérdésekre kíváncsi elnök úr, akkor mindjárt ki is lehetne használni a helyzetet erre. Tehát a napirend elfogadását megelőzően ezt mindenképpen szerettem volna elmondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mindjárt szavazunk akkor a napirendről, de mivel megszólítottam, akkor hadd reagáljak.

A tegnapi napon országgyűlési képviselőként, jelzem, nem bizottsági elnökként, jobbkios országgyűlési képviselőként a sukorói kaszinóberuházással és az ezzel kapcsolatos nyomozóhatósági vizsgálattal kapcsolatban tartottam egy sajtótájékoztatót, aminek semmi köze nincs a bizottság munkájához, és ott tettem bizonyos megjegyzéseket, ami a képviselői munkába szerintem bőven belefér. Még egyszer mondom, nem bizottsági elnökként és nem a bizottság nevében, ez egy szubjektív vélemény volt nyilván. A bizottsági meghallgatás teljesen másról szólt volna, itt bizottsági elnökként én levezettem volna ezt a meghallgatást és koordináltam volna, nem pedig ítéletet hoztam volna vagy bármi egyebet, amitől itt önök tartanak.

Másrészt a szakmát, tulajdonosokat, sőt, a menedzsmentet ott a kihelyezett ülésen annak idején meghallgattuk, ők elmondták észrevételeiket, amiket meg is köszöntünk nekik, és teljesen helyénvaló volt és rendben is volt. Azonban most itt kifejezetten a tulajdonosi kört szerettük volna meghallgatni. Nyilván más-más szemszögből tudja velünk megosztani a tapasztalatait egy menedzsmentben részt vevő, illetve menedzsmentben személyesen részt nem vevő tulajdonos, mint ahogy például a MAL Zrt.-nél mondjuk Tolnay Lajos, ő készségesen állt, legalább is szóban azt jelezte, a rendelkezésünkre, holott ő sem vesz részt közvetlenül a cég szakmai irányításában.

Ezen már túl vagyunk, igazából nem is szeretnék további vitát folytatni erről, inkább feltenném a napirendünket elfogadásra. *(Kovács Tibor: Csak egy megjegyzés, elnök úr.)* Jó, rendben.

KOVÁCS TIBOR (MSZP): Ha tulajdonosokat akart elnök úr meghívni, akkor mint ahogy elhangzott, az Altus 49,8 százalékban tulajdonos, tehát van 50,2 százalékban másik tulajdonosa is a MOTIM Zrt.-nek. Ha tulajdonosokat akart meghívni, azok közül egyet kiválasztott és nyilvánvalóan azt hívta meg, a másik oldalt miért nem hívta meg akkor, a másik 50,2 százalékot, hogy ha tulajdonosokat akart meghallgatni?

ELNÖK: Nyilvánvalóan a bizottság kereteit meghaladja az, hogy minden tulajdonost meghívjunk, és a legnagyobb része továbbra is azt mondom, hogy az Altusnak van a MOTIM-ban. Legfrissebb információink szerint ez így van, és ha nem is többségi tulajdonos, de mindenesetre elég tulajdonrészrel rendelkező tulajdonos, azt gondolom, mivel ő ezt a meghívást visszautasította, ezért ezt a témát itt lezárhatjuk és szeretném feltenni elfogadásra az így módosult napirendünket és kérdezem, hogy ki az, aki elfogadja, kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Ki az, aki nem fogadja el? *(Szavazás.)* Tartózkodás akkor ezek szerint nincs, elfogadtuk a napirendet két ellenszavazat mellett.

A Kolontár melletti vörösiszap-tározó átszakadása miatt bekövetkezett környezeti katasztrófa okán, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. tulajdonában álló almásfüzitői vörösiszap-tározókkal kapcsolatos tulajdonosi intézkedésekről és a hasonló eset megelőzését szolgáló általános javaslatokról

Szeretném végre megadni a szót Fülöp Lászlónak, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatójának, és megkérem, hogy számoljon be azokról az intézkedésekről, amit a vörösiszap-katasztrófa nyomán az almásfüzitői tározónál önök megtettek óvintézkedéseket,

hogy hasonló katasztrófa ne következhesen be, illetve megkérném, hogy számoljon be arról, hogy mennyiben más a helyzet önöknél Almásfüzitőn, mint a kolontári tározóknál. Parancsoljon!

Dr. Fülöp László tájékoztatója

DR. FÜLÖP LÁSZLÓ, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatója: Azzal kezdeném, ahogy elnök úr is kezdte. A megtisztelő helyszíni látogatás alkalmával úgy gondolom, hogy kellő részletességgel ismertettük az almásfüzitői vörösiszap-tározók jellemzőit, nyilvánvalóan az ilyen esetben felmerülő környezeti károk csökkentésére tett intézkedéseket és azok feltehetően a bizottság által is tapasztalt eredményeit.

A tisztelt bizottság tagjainak számos kérdése volt, remélhetőleg arra is megadtuk a kérdéseknek megfelelő mélységű válaszokat. A tisztelt bizottság szervezésének megfelelően a tározók kialakításával és működtetésével kapcsolatban a timföldgyár utolsó igazgatója adott tájékoztatást, Havas Pál úr. Az esetleges árvízzel kapcsolatos problémákat Pannonhalmi Miklós, a győri vízügyi igazgatóság igazgatóhelyettese ismertette, remélhetőleg mindenki számára megnyugtató módon, ami szerint a mértékadó árvízszinthez képest az alacsonyabb tározóink koronaszintje 3,5 méterrel, a magasabb 6,5 méterrel található, és egyéb szempontokból is megnyugtató a tározó helyzete.

Tevékenységünk településekre gyakorolt hatásait a szomszédos települések, Dunaalmás, Almásfüzitő polgármesterei ismertették, és a környezetvédelmi hatóság álláspontját Németh Zoltán igazgató úr tekintette át.

A látogatást lezáró jegyzőkönyv tanulsága szerint a kialakult helyzetet és a tározók üzemeltetésének módját a tisztelt bizottság megfelelőnek ítélte. Hasonlóan vélekedett határozataiban ellenőrzései során egyebek között a katasztrófavédelmi igazgatóság, a bányakapitányság, a környezetvédelmi felügyelőség, a vízügyi igazgatóság, valamint a növény- és talajvédelmi hatóság, illetve az ÁNTSZ. Különösen a kolontári katasztrófa után valamennyi hatóság több alkalommal kinn volt ellenőrizni. Korábban is rendszeresek voltak ezek az ellenőrzések, de ez idő tájt különösen. Itt csak megemlíteném, hogy a gátak állapotával kapcsolatban nálunk egy speciális helyzet van, ugyanis a vörösiszap-tározók gátjai nálunk egyúttal árvízvédelmi töltések is. Nem az volt, mint általában a hulladéktározóknál, hogy most is vita tárgya, hogy melyik hatóság feladatkörébe tartozik, és kinek kell ezt rendszeresen ellenőrizni, nálunk a vízügyi hatóság kellő rendszerességgel vizsgálta a gátak állapotát. Ugyancsak megállapította a tisztelt bizottság a gátakkal kapcsolatban, hogy ezek jellemzői jelentősen különböznek a Kolontáron látható gáaktól, így például a mi gátjaink alacsonyabbak, a rézsűszögei nagyobbak és megfelelő növényborítottsággal rendelkezik, ami több tekintetben előnyösebb. Az állékonysága, az anyagára lehet következtetni, rugalmasságra lehet következtetni, tehát ebből a szempontból jelentősen más a helyzet, mint az említett területen.

A tárolt vörösiszap jellemzői ugyancsak jelentősen eltérnek. Ismertettük a helyszínen, hogy itt utoljára friss vörösiszap-tározás a 80-as évek elején történt, 1984. évben befejeződött a vörösiszap tárolása, ennek megfelelően egy tömörödött, stabil vörösiszap az, aminek a tárolásáról beszélünk. Ez a vörösiszap inkább támasztékul szolgál a gátakhoz, növeli azok stabilitását szemben azzal, hogy víztározásról lenne szó vagy ilyen jellegű problémák kezeléséről. Ehhez járul a szintén helyszínen tapasztalt, kialakított fedőréteg, amely tovább növeli ennek a rendszernek a megbízhatóságát.

Pár mondatban kitérnék a levélben feltett kérdésekre, amely közül az egyik, hogy a privatizációs szerződésben vállalt kötelezettségeinket hogyan teljesítettük. Mi a vörösiszap-tározóhoz nem kifejezetten privatizációs szerződések keretében jutottunk hozzá, illetve vettük át a tulajdonjogát, hanem először még '86-ban kötöttünk a timföldgyárral egy használati szerződést, ennek keretén belül folyamatosan végeztük az egyik tározó, a VI-os

számú tározó rekultivációját. Ennek tapasztalatai alapján '97-ben került sor a többi vörösiszap-tározó tulajdonjogának átvételére, méghozzá olyan módon, hogy átvettük a hatóság által rögzített kötelezettségeket, megvettük azt a néhány műtárgyat, ami még volt a vörösiszap-tározók területén. Ezek a kötelezések porzásmentesítésre vonatkoztak, és ezeket a kötelezettségeket '98 és 2001 között teljesítettük, a hatóság elfogadta a kötelezéseket. Ugyan azóta is folyamatosan működtetjük a monitoring rendszert és bizonyítjuk, hogy határérték fölötti kiporzás nincs, de a mi szempontunkból tulajdonképpen ennyiben jelennek meg a tározóval kapcsolatos szerződések, illetve kötelezések.

Mikor átvettük ezt a vörösiszap-tározót és természetesen elkészültek az akkori tényfeltárások, akkor volt olyan mérési pont, hogy harmincszoros volt az ülepedőpor-koncentráció a határértékhez képest. Most már lassan 10 éve, hogy határérték alatt vagyunk annak ellenére, hogy a levegőszennyezéssel kapcsolatos előírások kétszer vagy háromszor szigorodtak ebben az időszakban.

A monitoring rendszer, amit folyamatosan működtetünk és a helyszínen is ismertettük, az emellett a kiporzás mellett kiterjed a talajvízszennyezésre. Észlelőkutakat működtetünk a környéken a fedőréteg állapotának vizsgálatára, amit a talajvédelmi hatóság írt elő, illetve azzal egyeztetve, a tározón kialakított növényzet folyamatos vizsgálatára, ami gyakorlatilag a beltartalom vizsgálatát jelenti, és ez összehasonlítást jelent a környező területek növényzetével.

Emellett ugyancsak folyamatosan vizsgáljuk a környezet felszíni vizeit, tehát a tározó mellett folyó kis patak és a Duna vizének összetételét is. Ezeket az eredményeket folyamatosan jelentjük az érintett hatóságoknak, az eredmények mindeddig elfogadottak voltak. Esetenként vizsgáljuk egyébként felülvizsgálatok keretén belül például a tározón élő állatokat. Madarak, rágcsálók és őzek, nyulak is vannak a tározón, miután a környezet ennek megfelelő. Mi nyilván nem pusztítunk el egyet sem, de amit a vadászok kilőnek, annak a máját vizsgáltuk, semmiféle káros felhalmozódást nem lehetett tapasztalni.

Remélhetőleg a tisztelt bizottság a helyszínen is megállapította, hogy igyekszünk feladatainkat úgy végezni, hogy veszélyhelyzet ne alakulhasson ki, illetve a tározó működése minden szempontból rendben legyen. Ennek megfelelően mondhatom, hogy például a legcsapadékosabb időjárás esetén sem alakul ki szabad vízfelület a tározóban, ami egyebek között a kialakított vízvezető-rendszernek, a fedőréteg ott ismertetett jellemzőinek, a növényzet hatásainak és más ilyen jellegű hatásoknak köszönhető.

Gátjaink állapotát, miután ezek egyúttal árvízvédelmi töltések is mint említettem, a VIZIG rendszeresen ellenőrízte. A feladatot ez évben átvette a bányakapitányság, határozatának megfelelően elvégeztük az állékonyságvizsgálatokat, ennek elfogadását követően folyamatosan végezni fogjuk a határozatában megjelölt feladatokat. Elfogadottak a gátak állapota egyébként a bányakapitányság részéről is, apró kiegészítő feladatok vannak, amiket el kell végezni.

Fentiek mellett a további feladatok tekintetében, amit a vörösiszap-tározók megbízhatóságának, a veszélyhelyzet csökkentésének érdekében végzünk, folytatjuk a fedőréteg kialakítását a még hátralévő mintegy 30 hektáros területen. Folytatjuk emellett a meglévő fedőréteg optimális rétegvastagságának kialakítását, tápanyag-utánpótlását, stabilizálását. Ugyanis, most ebbe nem akarok belemenni, de a helyszínen nyilván tapasztalták a bizottság tisztelt tagjai, hogy ha itt nem alakítunk ki egy olyan fedőréteget, ami a növényvédelmi hatóság álláspontja szerint is egy stabil rendszert alakít ki, és nem tesszük ki magunkat annak, hogy akár hosszú idő múlva elvékonyodjon, elfújhassa a szél és ismét a vörösiszap-tározó hatása jelenjen meg, ennek a stabilizálását az előttünk álló néhány évben még biztosítani kell.

Folytatjuk az említett monitoring rendszer üzemeltetését, beleértve a tározott iszap fizikai és kémiai jellemzőinek vizsgálatát, és esetenként az említett kiegészítő vizsgálatokat, mint amit a rágcsálókkal, vadakkal kapcsolatban az előbb említettem.

Végezzük a kialakított vegetáció karbantartását, szükség szerinti pótlását, továbbfejlesztését. Az itteni terveink között szerepel a mostani vegetáció, ami elsősorban azt a célt szolgálja, hogy a kiporzást, a vízáteresztést, ilyen jellegű hatásokat biztosítsa. A későbbiekben szóba kerülhet hasznosítás is, de ez elsősorban az energetikai növények irányába kerülhet szóba.

Fentiek mellett folyamatosan keressük a vörösiszap hasznosításának lehetőségét. Eddig néhány 10 ilyen javaslat került szóba, amelyik elvileg lehetővé tette volna a vörösiszap különbözőféle hasznosítását. Ezek eddig vagy műszakilag, vagy gazdaságilag nem voltak megvalósíthatók. Ha esetleg erre a későbbiekben lesz olyan javaslat, amelyik realizálható, akkor itt mintegy 20 millió tonna vörösiszap hosszú perspektívát jelenthet ehhez a feladathoz.

Köszönöm szépen, én ennyit szerettem volna elmondani, és előre is elnézést kérek, elsősorban várnám a kérdéseket, és miután nálunk is inkább a kollégák foglalkoznak szakmai mélységeivel ezeknek a dolgoknak, elnézést kérek, hogy ha nem fogok tudni mindenre válaszolni. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolót. Megkérdezem, hogy a bizottság tagjai közül ki szeretne kérdést feltenni. *(Nincs jelzés.)* Ha nincs más, akkor én mindenesetre. Inkább egyfajta összegzés, de azért természetesen kérdést is szeretnék feltenni.

Erősítsük meg a jegyzőkönyv kedvéért, hogy az almásfüzitői tározókban tárolt vörösiszap veszélyes vagy nem veszélyes hulladékként van-e nyilvántartva, illetve amennyiben jók az információink, nyilván ez a kihelyezett ülésen megerősítést nyert, hogy veszélyeshulladék-lerakóként üzemel az a tározó, amelynek a befedése még folyamatban van. Mivel az önk tevékenysége során különböző befogadott veszélyes hulladékokból készítenek egyfajta fedőréteget, láthattuk ott a kihelyezett ülés alkalmával, amivel aztán később befedik a tározót, ezek a veszélyes hulladékok jellegüknél fogva esetleges érintkezésbe kerülnének a Dunával valamilyen módon, valami extrém esemény bekövetkezése okán. Akár földrengés vagy más miatt jelenthetnének-e veszélyt a Duna élővilágára vagy a természeti környezetre? Ez lenne a másik kérdésem, illetve ha jól tudom, nem emlékszem, hogy most itt elhangzott-e, de a gátfalak anyaga is más, mint Kolontáron, tehát nem szürkesalakból, hanem erőművi salakból készült, ha jók az emlékeim, erre is szeretnék egy megerősítést kérni.

Azt láthattuk egyértelműen, hogy a tározóknak a magassága, a gátfalmagasság teljesen más, mint Ajkán vagy Kolontáron a X-es tározó esetében, tehát sokkal alacsonyabb és egészen más meredekségű gátfalakkal találkoztunk. Nyilván részben a tározóknál rekultiválva vagy fedve vannak, és az az egy tározó, amelyik még nincs lefedve, ott folyamatosan történik a zrt. tevékenysége során annak a rekultiválása, lefedése.

Összességében azt állapítottuk meg a kihelyezett ülésen is, hogy a kolontárihoz hasonló katasztrófa egészen biztosan nem fenyeget Almásfüzitő esetében. Még arra szeretnék egy információt kérni, hogy az ott lerakott, nyilván 80-as évek közepéig lerakott vörösiszap, ha van valami információ, hozzávetőlegesen milyen nedvességtartalmú lehet. Voltak-e erre vizsgálatok, hogy mennyi folyadékot tartalmaz még most jelenleg? Azt gondolom, hogy akkora mennyiségben, mint ami Kolontáron kiömlött, egészen biztosan nem, hiszen ez csak egy nyitott tározónál elképzelhető, ott is a vörösiszap tetején volt ez a vastag lúgréteg.

Ami itt problémás volt, vagy ami miatt figyelmünk középpontjába került ez az almásfüzitői tározó, amit ön is említett, hogy a tározó egyik északi fala gyakorlatilag a Dunának az árvízvédelmi töltésével azonos, gyakorlatilag konkrétan a Duna mellett foglal helyet, esetleg ez lehet olyan rizikófaktor, ami bármilyen természeti vagy egyéb esemény

esetén a Duna vizét vagy élővilágát veszélyeztetné. Azt hiszem, kimondhatjuk, hogy lakott település nincs veszélyben az almásfüzitői tározó környékén. Sajnálom, hogy nem jött el a Rekultív Depónia Kft. vezetése, hiszen a neszélyi vörösiszap-tározóval kapcsolatban lett volna azért jó néhány kérdésünk, meg ott a helyszíni kihelyezett ülésen is elhangzott akár az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség igazgatójától is, hogy ők sokkal kevésbé együttműködők, illetve nem látszik egyelőre nyoma annak, hogy a rájuk kiírt rekultivációs feladatokat teljesíteni igyekeznének, nyilván ez önökre nem tartozik, ezt most csak megjegyzésként mondtam el. Sajnos, ezt most nem tudtuk nekik feltenni, de majd a jelentésben nyilván ki fogunk erre is térni.

Önhöz ennyi lett volna a megjegyzésem, illetve a kérdésem, és akkor várom a választát.

Dr. Fülöp László válaszai az elhangzottakra

DR. FÜLÖP LÁSZLÓ, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatója: Az első kérdésre, hogy a keletkezett hulladék veszélyes vagy nem veszélyes, azt a termelő dönti el, az almásfüzitői timföldgyár mindig is veszélyes hulladéknak tekintette, úgy vallotta be és tartotta nyilván a vörösiszapot. Ez mondjuk a mi szempontunkból kisebb jelentőségű, abból a szempontból, hogy az a fedőréteg, amit kialakítunk a tetején, jól elkülönül a vörösiszaptól. Ha esetleg az előbb említettek szerint valamikor nyersanyag vagy haszonanyag lehet a vörösiszapból, akkor ezt a réteget eltávolítva minden további nélkül fel lehet használni.

Itt térnek rá a második kérdésre. Az a fedőréteg, amit kialakítunk, hulladékok és más anyagok felhasználásával készül, és az összetétele jellemzői alapján megfelel az 50-es kormányrendeletnek, tehát a valamikori szennyvíziszap-elhelyezési szabályzatnak, tehát akár mezőgazdasági területen is elhelyezhető lenne. Ha netán történne olyan katasztrófa, ami miatt ez a Dunába kerül, az akkor sem okozna nagyobb veszélyt, mint hogy ha töltés vagy a környező talaj kerülne a Dunába. Ezt a fedőréteget egyébként mint említettem, rendszeresen vizsgáljuk, rendszeresen vizsgálja a környezetvédelmi hatóság is, és minden évben megkapjuk a határozatát, ami szerint azt az anyagmennyiséget, amit abban az évben felhasználtunk fedőrétegnek, kiveszi a hulladékok köréből, haszonanyagnak minősíthető. Ebből a szempontból még katasztrófa esetén sem kell ilyen jellegű problémától tartani.

Ami a katasztrófát illeti, a vízügyi igazgatóság egyértelmű álláspontja szerint ez az egyik legmegbízhatóbb része a Duna védvonalának a magyarországi szakaszon. Ez részben az általuk magas partnak nevezett terület, részben pedig árvízvédelmi töltés, ami mint említettem, lényegesen magasabban van a mértékadó árvízszint fölött. Most a közelmúltban volt egy földrengés is nem messze tőlünk, Oroszlányban. A katasztrófavédelem azonnal kinn volt, felmérték a hatásait, semmiféle kimutatható hatása nem volt. Az általunk megbízott szakértők vizsgálatai, kockázatelemzése szerint elvileg akkor képzelhető el itt valamiféle ilyen jellegű probléma, hogy ha 200 évenként esedékes árvízre egy viszonylag nagy földrengéssel egy időben kerülne sor. Ennek gondolom annyi a valószínűsége, hogy különösebben nem érdemes foglalkozni vele. Én úgy gondolom a hatóságok és a szakértők véleményével összhangban, hogy e tekintetben a Duna veszélyeztetése nem merülhet fel.

Azt megállapította elnök úr, hogy a gátak anyaga a mi esetünkben nem olyan, mint a kolontári. Részben agyagmag alkotja, részben pedig földgát, ami itt elkészült, amit növényzettel stabilizáltak és stabilizálunk mi is azóta. A vízügyi hatóság vizsgálta az elmúlt 50 évben rendszeresen, hogy az azóta bekövetkezett árvizeknek van-e valami kedvezőtlen hatása a gátak tekintetében. Nyilatkozott, hogy semmiféle érdemleges, kedvezőtlen hatása nincs a gátakra. Ebből a szempontból sem kell semmitől tartani.

Vizsgáljuk folyamatosan a tározott vörösiszap víztartalmát, és itt a bányakapitánysággal, a vízügyi igazgatósággal egyeztetve azt mondhatom, hogy itt 40 és 70 százalék között van a vörösiszap szárazanyag-tartalma attól függően, hogy jutott-e széndioxidhoz a vörösiszap és kerültek-e szóba kémiai átalakulások. Egyértelmű volt a közös

álláspont, hogy itt a vörösiszapban szabadvíz nincs. Ha netán akár a Duna által okozott talajvízmozgás miatt megemelkedik a tározón belül a talajvízszint, ez szabadvízként nem jelenik meg még a tározón belül sem. Azt pedig a helyszínen is tapasztalhattuk, hogy még olyan csapadékos időben, mint ami tavaly volt, érdemleges szabadvízfelület nem jelenik meg. Itt attól, hogy ezeknek a gátaknak vízzel szemben kell ellenállást tanúsítani, erre nem kell számítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még egy kérdésem lenne, hogy ha jól emlékszem, jó néhány évvel ezelőtt volt az almásfüzitői vörösiszap-tározókkal kapcsolatban a Tatai Környezetvédelmi Zrt.-nek egy hatósági ügye, illetve, ha jól emlékszem, ez később talán bírósági szakaszig is eljutott, a galvániszap-elhelyezéssel kapcsolatban. Erről szeretnénk némi információt kapni, hogy jelenleg a tározókban található-e galvániszap, és hogy ha igen, akkor milyen mennyiségben és ezzel kapcsolatban valamiféle tájékoztatást, ha kaphatnánk.

DR. FÜLÖP LÁSZLÓ, a Tatai Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgatója: Azon gondolkozom, hogy ez mikor történt, tehát a 80-as évek vége felé volt egy kísérlet galvániszapok beágyazásos kezelésére. Ez nagyjából úgy történt, hogy az egyik kazettán belül alakítottunk ki egy külön kazettát megfelelő szigeteléssel. A galvániszapokban és hasonló hulladékokban meglévő színes- és nehézfémeknek azt a tulajdonságát felhasználva, hogy bizonyos pH-érték mellett stabil állapotba kerül. Gyakorlatilag nem oldódik ki belőle nehézfém. Ezeket a kazettákat kialakítottuk, mintha betont készítenénk, alakítottunk ki erőművi pernye felhasználásával egy keveréket, és ezt helyeztük el a kazettákban. A kazetták alatt külön drént és ülepítő aknát alakítottunk ki, és folyamatosan vizsgáltuk éveken keresztül, hogy van-e valamilyen átszivárgás. Az elhelyezett anyagot, ami 3-400 tonna, tehát egy kísérlet volt mindössze, 3-400 tonna ilyen anyag került elhelyezésre. A drénrendszerben, ülepítő aknában felfogott víz összetétele kedvezőbb volt, mint a vörösiszap-tározó észlelőkútjaiban mért vízösszetétel, tehát gyakorlatilag ez a rendszer jól működött. Mellesleg ennek a tetején is rendes rekultivációs réteget alakítottunk ki, ami mint a helyszínen is említettük, az átszivárgott víz mennyiségét jelentősen csökkenti. A vizsgálatok szerint, ha az egész éves vízmennyiséget tekintjük, mindössze a 2 százaléka szivárog át annak a víznek, ami a felszínre került, és ha ezekből végezzük a vizsgálatot, ráadásul ilyen eredmények jelentek meg. Mint említettem, ez a tározón belül van, hatása a tározón kívül meg végképp nem érzékelhető. A kísérletet annak idején, tehát a '90 táján befejeztük. A bírósági ügy egyébként arra vonatkozott, hogy éppen az észlelőkutakkal kapcsolatosan a hatóság által felvetett problémák miatt felfüggesztették az előbb említett kísérleti engedélyt. Csak bíróságig jutottunk el ezzel a témával odáig, hogy végül is a bíróság megsemmisítette ezt a határozatot és befejezhetjük a kísérletet. A hatóság sikeresnek és eredményesnek ítélte, de ennek ellenére nem kívántuk folytatni ezt a fajta technológiát.

ELNÖK: Köszönöm szépen, amennyiben képviselőtársaimnak sincs további kérdése, akkor dr. Fülöp László vezérigazgató úrnak megköszönöm, hogy eljött a bizottsági ülésre, a meghallgatásra, és megosztotta velünk tapasztalatait, és akkor áttérünk a következő napirendi pontra, mégpedig a vizsgálóbizottság jelentéstervezetének összeállításával kapcsolatos teendők megbeszélésére.

A vizsgálóbizottság jelentéstervezetének összeállításával kapcsolatos teendők megbeszélése (tematikavázlat, módszertani és gyakorlati tennivalók, közreműködők)

Előzetesen kiküldésre is került, illetve most kinyomtatva kiosztásra is került egy tartalomjegyzék-tervezet, amit most várnám, hogy a bizottság tagjai egyrészt véleményezzék, hogy ha van bárkinek javaslata ennek módosítására vagy kiegészítésére,

akkor azt tegyék meg, illetve részben az egyes fejezetek tematikáját, összeállítását is meg kellene beszélnünk, hogy ki melyik részben tud részt venni az elkészítésben, a jelentés összeállításában, és hogyan épüljön fel időrendben ez az egész jelentéskészítés.

Úgy néz ki a jelentés tartalomjegyzéke, hogy a vizsgálóbizottságról általában az „A” fejezet tartalmazza a tudnivalókat. Ezt a bizottság titkársága, illetve a bizottság háttércsapata össze tudja állítani. Itt teljesen szokványos dolgokról van szó, tehát jogszabályban meghatározott feladatai a vizsgálóbizottságnak, országgyűlési határozat alapján az eljárási rend, a munkaterv és a vizsgálati módszerek. Itt még konkrétumokat nem tartalmaz a jelentés.

A „B” fejezet az, amelynek egy-egy alfejezetét úgy terveztük, hogy a bizottság tagjai, illetve szakértői dolgozzák ki. Itt már konkrétumok szerepelnek, és az egyes alfejezetek szerint az alumíniumipar privatizációjáról, a MAL Zrt. technológiájának az értékeléséről, a hulladékminősítésről és a tározóban tárolt anyagokra vonatkozó egyéb részletekről, tehát a vörösiszap plusz magas lúgtartalmú víz, egyebek. Erről lenne egy külön fejezet, itt kitekintve a más vörösiszap-tározókban követett gyakorlatra is. A tározóterek kialakításának szabályai és a gyakorlati megvalósulás Ajkán szintén egy önálló fejezetben lenne, ami nyilván egy nagyon fontos fejezet. A hidrológiai és meteorológiai viszonyok ott a tározó környékén október 4-én és azt megelőzően szintén egy önálló fejezet. Az engedélyezéssel kapcsolatos kérdések, az engedélyező hatóságok szerepe és az egésznek a szabályozottsága, illetve a jogi szabályozatlanság. A különböző hatóságok szerepe és az ő együttműködésük kérdése szintén nagyon fontos. Az alumíniumipar által hátrahagyott más telepek, tehát az általunk meglátogatott vörösiszap-tározók helyzetéről, állapotáról is egy külön fejezet szólna összefoglaló jelleggel, és katasztrófavédelmi szempontból is külön fejezetben értékelnénk az ajkai üzemet a katasztrófavédelmi tervével, ami létezett részben csak, nem úgy és nem olyan volt, a különböző hatósági tevékenységekkel. Ide lehetne akár azt a problémát is kifejteni, hogy miért nem tartozott a SEVESO II direktíva hatálya alá, miért nem minősítette annak a katasztrófavédelmi hatóság. Gazdasági és társadalmi összefüggései a katasztrófának a következő fejezet, a IX. fejezet, részben társadalmi, önkormányzati és környezetbiztonsági hatások és tevékenységek a katasztrófát követően, és nyilván le kell vonni a következtetéseket a jövőbeni működéssel kapcsolatban. Röviden foglalkoznunk kell a bírsággal, károk megtérítésével olyan szempontból, ahogy azt a jövőbeni katasztrófák megakadályozásával kapcsolatos feladatkörünk lehetővé teszi. És akkor van végül a „B” fejezetben az utolsó alfejezetben egy összefoglaló a katasztrófa felszámolása érdekében végzett tevékenységről, röviden ismertetni azt a felszámolási tevékenységet, ami amiatt folyt az elmúlt hónapokban.

Bizonyítékok, megállapítások, illetve indoklások, hivatkozások a „C” alfejezet, tehát mindaz a bizonyíték, amire az előzőekben ismertetetteket támasztjuk, ezeket csatolnánk be ide a „C” alfejezetbe, majd van egy ilyen kötelező része a vizsgálóbizottsági jelentéseknek, hogy a vizsgálati módszerekkel kapcsolatosan az érintett szervek vagy személyek észrevételei. Itt arra gondoltunk, hogy a MAL Zrt. mint vizsgált vállalat, vizsgált cég tulajdonosai és menedzsmentje mindenképpen észrevételt tehetnének a jelentéssel kapcsolatban, elmondhatnák véleményüket, ezt belefoglalnánk a jelentésbe, illetve az érintett minisztériumok, illetve miniszterek álláspontja. Nyilván itt Navracsics Tibor mint közigazgatási és igazságügyi miniszter, Pintér Sándor belügyminiszter és Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, akik elsősorban érintettek a MAL Zrt. működése és a katasztrófa kapcsán. Illetve ha valakinek bármilyen észrevétele van, hogy kit kellene még itt megkérdezni, kinek a véleményét kellene a jelentésbe beletenni, az az egyéb észrevételek között még helyet kaphat.

A vizsgálóbizottság javaslatai a szükséges intézkedésekre, ez itt egyértelműen már a jövőbe irányuló észrevételek és javaslatok, milyen jogszabályi változtatásokra lenne szükség, mit kezdeményez a bizottság, törvényt, törvénymódosítást vagy akár a hatósági ellenőrzésekre és egyebekre vonatkozó javaslataink, hogy hogyan lehetne még hatékonyabbá és jobbá tenni. A szervezeti, személyi változtatásokra vonatkozó javaslatok, és mi szerepeltettük az

eljövendő évek költségvetésére vonatkozó figyelemfelhívást vagy javaslatot, hogy mi az, amire jobban oda kellene figyelni, amire nagyobb összeget kellene fordítani. Illetve amennyiben ilyesmi merül fel, akkor lehetősége van a bizottságnak büntetőeljárásra és más közigazgatási hatósági eljárásra vagy egyéb eljárások kezdeményezésére. Nyilván folyik egy büntetőeljárás, amely a nyomozati szakaszban van, és amely nyomozati szakasz a Nemzeti Nyomozó Iroda tájékoztatása szerint belátható időn belül le fog zárulni. Ehhez kapcsolódóan tájékoztatnám a bizottság tagjait, hogy az elmúlt héten egy több órás egyeztetést folytattam a Nemzeti Nyomozó Irodának a nyomozóival. Ők kérték, hogy egyelőre még, amíg a nyomozati szakasz nem zárul le, a nyomozás érdekeire való tekintettel ezt nyilvános ülésen semmiképpen ne hozzuk nyilvánosságra. Amennyiben a bizottság tagjai igénylik, egy zárt ülésen vagy zártkörű beszélgetésen szívesen beszámolok az ott szerzett tapasztalatokról, nyilván a jelentés összeállítása szempontjából sem lényegtelen. Addig azonban a nyilvánossággal ezeket az információkat nem tudjuk megosztani, tehát ez lenne az utolsó alpont, és a mellékletek. A mellékletek közé a meghallgatott személyek listája, az országgyűlési határozat és a bizottság ügyrendje kerülne.

Igy néz ki most jelen állapotában ez a tervezet, ez a vitaanyag, és az ütemezést illetően október végéig be kell fejeznünk az egésznek az összeállítását. Előzetesen már október 10-ike környékére kellene egy előzetes tervezetet, anyagot összeállítani, amit aztán meg tudunk vitatni. Különösen itt a „B” fejezetre gondolok, hiszen a lényege a bizottsági jelentésnek ebben a „B” fejezetben van. Tartanánk október 10-én vagy 11-én egy ülést, ahol ezt átbeszelnénk, majd ezek alapján finomítanánk. Ez lenne október 11-én vagy 12-én, bocsánat. Aztán a bizottság döntése szerinti anyag kiküldésre kerülne az érintetteknek, akiknek véleményezni kell ezt. Erre lenne nekik október 10. és 20. között körülbelül egy hét időtartamuk, majd a teljesen egységesített anyag kerülne október 25-én már a bizottság elé végleges elfogadásra. Ha ezt az október 25-én tartandó ülésünkön a bizottság elfogadja, akkor benyújtásra kerülne a parlament részére azon a héten, tehát az október 31-i határidő előtt.

Október 31-én hétfőn pedig nyilván ezt hivatalosan is letennénk a parlament asztalára, és a plenáris ülésen erről egy felszólalást tartanék a bizottság elnökeként. Körülbelül így nézne ki ez az időrendi javaslat.

A terjedelme. Szerintem nem érdemes bő lére eresztetni, maximálisan 50 oldal körüli terjedelemre értettük ezt a bizottsági jelentést, nyilván a legterjedelmesebb része a „B” alfejezet lenne és a többi pedig ehhez mérten arányosan kerül megállapításra. Itt mi most nyilván lebontottuk oldalszámokra ezt, de ez ettől nem kötelező érvényű, úgymint majd maga az anyag terjedelme határozza meg, hogy egy-két oldallal ide vagy oda el lehet térni. Lényeg az, hogy 50 oldalnál sokkal terjedelmesebb vagy szűkebb anyagot sem érdemes összeállítani. Anyagunk bőven van, meghallgatott személyek száma 50 körüli, tehát 50 körüli meghallgatást foganatosított a bizottság. Azt hiszem, a jegyzőkönyvek is több száz oldalt kitesznek, és rengeteg tapasztalatot szűrtünk le a kihelyezett ülések alapján is, illetve a bekért anyagok alapján is. Nincs más hátra, mint hogy összeállítsuk és megvitassuk a jelentéstervezetet. Ami még a mai ülésen kérdésként felmerül, és kérem, hogy ezt a bizottság tagjai fontolják meg a kiadott tervezet alapján, egyrészt hogy szeretnének-e még valamit belevetetni, módosítani valamelyik részén, illetve, hogy ki melyik alfejezet elkészítésében tudna és szeretne közreműködni.

Ennyit szerettem volna erről elmondani és várom az esetleges javaslatokat, észrevételeket a bizottság tagjai részéről. *(Jelzésre:)* Györffy képviselő úr.

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Kérdésem volna. Elnök úr úgy képzelte, hogy akkor felosztjuk egymás között pontonként, és akkor minden bizottsági tag egy-egy pontért felelős lesz? Csakhogy jól értsem.

ELNÖK: Igen.

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Jó, és akkor mindenkire jut egy vagy két pont, vagy nem tudom, hogy lesz. A „B” részben, ami a legterjedelmesebb lesz, effektíve mindenkire jut egy.

ELNÖK: Mindenkinek van olyan terület, amibe jobban beleásta magát, aminek jobban utánanézett vagy közelebb áll a szívéhez, és mindenki önkéntes alapon, és a megmaradó fejezeteket meg felosztjuk majd egymás között, illetve nyilván a szakértők jelentős közreműködésére számítunk főleg a szakmai részekenél, ahol technológiát vagy hidrológiai jellemzőket kell értékelni, ott elsősorban a szakértők közreműködését szeretnénk kérni.

Jó, hogy ha most nincs észrevétel, akkor ezt mindenképpen szeretnénk majd az elkövetkezendőkben bekérni a bizottság tagjaitól, hogy ki melyik fejezet elkészítésében kíván közreműködni ahhoz, hogy tudjuk, hogy melyek azok a fejezetek, ahol nincs önkéntes jelentkező, és amit ki kell majd osztani vagy magunkra vállalni. Én természetesen szeretném az egész folyamatot mintegy összefogni a bizottság elnökeként, és mindazon fejezetek, amikre nem akad jelentkező, azt majd a szakértők segítségével, illetve a bekért iratok alapján összeállítani, illetve én is vállaltam önként is természetesen fejezetet. *(Jelzésre:)* Kovács Tibor képviselő úr, parancsoljon.

KOVÁCS TIBOR (MSZP): Néhány parlamenti vizsgálóbizottságban már működtem korábbi időszakban, arra azért nem nagyon emlékszem, hogy a képviselők konkrétan a jelentés összeállításában fizikailag részt vettek volna. Arra igen, hogy a vizsgálóbizottság szakértői, illetve a bizottsági háttérteam előkészített egy javaslatot, és aztán utána esetleg több szakaszban megtárgyalta a bizottság, megvitatta, a képviselők fűztek hozzá kiegészítést, véleményt, de hogy fizikailag a képviselők írtak volna meg egy-egy fejezetet, én az elmúlt 20 évben ilyen vizsgálóbizottsággal még nem találkoztam egyébként a parlament működésében. Nem tudom, hogy működőképes lesz-e ez a megoldás.

Egy másik, a javaslathoz képest van egy megjegyzésem. A legelső meghallgatások egyikén meghallgattuk Illés Zoltán államtitkár urat, aki ígéretet tett arra, hogy különböző hatósági jelentéseket megkap a bizottság, ami úgy gondolom, hogy jelentősen hozzájárulhatna vagy hozzájárulhatott volna a jelentés szakmaiságához. Itt a legutóbbi meghallgatáson az derült ki, a katasztrófavédelem vezetői tettek egy ilyen félmondatos vagy egymondatos megjegyzést, hogy ezek a jelentések titkosak. Aztán elnök úr erre meg is jegyezte, hogy akkor megkeresi Pintér Sándor belügyminiszter urat, hogy milyen lehetőségek vannak ezen anyagok áttanulmányozásához vagy a betekintéshez. Amikor hatóságok, akik szakértői egy-egy területnek, a katasztrófával kapcsolatban leírtak dolgokat, egészen érthetetlen, hogy ez számunkra, képviselők számára miért titkos és miért nem hozzáférhető. Biztos van okuk, hogy miért nem, ezek után viszont én megkérdőjelezem, hogy mondjuk a bizottsági jelentés szakmaisága milyen módon lesz alátámasztható, mert azért én biztos, hogy nem tekintem magam szakértőnek ezen a területen, képviselőtársaim nem tudom, hogy vannak ezzel, de hát így a határidő is elég szűksnek látszik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én magam nyilván nem vettem még részt korábban vizsgálóbizottságban, de a vizsgálóbizottság tevékenységében ellentétben velem Szalóki Gyula tanácsadónk jó néhány vizsgálóbizottságban részt vett, és az ő álláspontja szerint volt már olyan, hogy a bizottság tagjai közreműködtek a jelentés összeállításában. A lényeg az, hogy itt 2-3 oldalas alpontokról, alfejezetekről van szó, tehát nem egy nagy terjedelmű munkáról, és azt gondolom, hogy nem elsősorban saját kútfőből kell a képviselőknek dolgozni. Egyrészt önkéntes alapon, tehát azok a képviselők, akik amúgy is a bizottság

munkájában aktívabban részt vettek és nyilván valamilyen szakterületben jobban elmélyedtek vagy esetleg szakértői annak a területnek, mint ahogy például Aradszki képviselőtársunk a minősítés kérdésében, hogy miért nem veszélyes hulladékká való minősítés, vagy mondhatnék más példát is. Amennyiben ő felvállalja azt, hogy a bizottsági jegyzőkönyvek és a bekért dokumentumok alapján összeállít egy véleményt, a bizottság véleményét vagy egy vitaanyagot, amit azután majd természetesen, ahogy képviselő úr mondta, a bizottság több fázisban megvitát, akkor én ennek nem látom semmilyen akadályát.

Egyébként elvileg öt alfejezetnek van is már gazdája önkéntes vállalás alapján, ezek majd szerintem szépen lassan kiosztásra kerülnek, és meg is lesz minden alfejezetnek a felelőse, gazdája. Nyilván a háttér csapat a bizottságnak és a szakértői a teljes jelentés elkészítésénél folyamatosan ott lesznek, és minden olyan kérdésben, ami a bizottság tagjainak a lehetőségeit vagy képességeit meghaladja, ők segítségünkre lesznek. A jelentés azt gondolom, időre el fog készülni és a megfelelő szakmaiságával sem lesz gond. Bizonyítékként vannak részben olyan dokumentumok, amelyeket már bekértünk, vannak bizottsági jegyzőkönyveink, hiszen hogy ha bizonyos társaságoknak és hatóságoknak a felelős vezetői egy bizottsági meghallgatáson nyilatkoznak, az azt hiszem, bizonyítékként szintén felhasználható a bizottsági jelentés megállapításainál.

Úgy gondolom, ez megfelelő ahhoz, hogy megfelelő jelentést állítsunk össze. Ha nincs további kérdés, észrevétel, akkor, míg megvan a határozatképesség, feltenném ezt a tartalomjegyzéket, tematikát szavazásra, ki az, aki elfogadja, kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Jó, tehát akkor ez egyhangú, köszönöm szépen. Akkor eszerint fogunk tovább haladni és megkezdjük a jelentés összeállítását, kidolgozását.

A következő ülést pedig előre láthatólag jövő hét kedden, 27-ére a délutáni órákra hívjuk össze. Ennek két napirendi pontja lesz, az egyik a MAL Zrt. tulajdonosainak most elmaradt meghallgatása, a másik pedig a jelentés készítésében történt előrehaladás megvitatása.

Addigra jó lenne, ha mindenki visszajelezne, hogy mely fejezetben kíván közreműködni, és a gyakorlati munkát is megkezdhetnénk, megköszönöm a bizottság tagjainak a részvételt, és a mai bizottsági ülést ezennel bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 15 perc)

Kepli Lajos
a vizsgálóbizottság
elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Dancsecs Dóra